

Alvarit ja kalkkivaikutteiset kalliokedot

Nordiskt alvar och prekambrisk kalkhällmarker

Koodi: 6280

Luontodirektiivin luontotyyppi (liite I)

Luontodirektiivin ensisijaisesti suojeltu luontotyyppi

BOR suojelutaso epäsuotuisa huono, kehityssuunta vakaa

Luonnehdinta

Luontotyyppin esiintymät Suomessa ovat lähinnä kalkkivaikutteisia kallioketoja, ja ne ovat harvinaisia ja pienialaisia. Kalkkivaikutteisuus voi syntyä joko kalkkipitoisesta kalliosta tai Ahvenanmaalla myös ohuesta kalkkipitoisesta maakerroksesta kallion päällä. Ohuen maakerroksen jäätyminen ja sulaminen muokkaavat maaperää ja muodostavat pieniä paljaan maan laikkuja, joissa kasvaa yksivuotisia, usein harvinaistuneita lajeja.

Luontotyyppin lajisto on hyvin vaihteleva ja runsas. Kasvillisuus muodostuu kalkkikivikallioiden alkuperäislajeista sekä ketokasveista kuten ketokäenmintusta, sikoangervosta, papelorikosta, mäkihärkistä ja verikurjenpolvesta. Kalkkivaikutteiset kalliokedot ovat usein olleet laidunnettuja ja lajistossa on vielä perinteiseen maankäyttöön liittyvää lajistoa, mutta laidunnus ei ilmeisesti ole välttämätöntä luontotyyppin kasvillisuuden muodostumiselle.

Luontotyyppin edustavuuden kannalta keskeisiä piirteitä ovat kalkinsuosija- ja ketokasvien runsaus, matala ja monilajinen kasvillisuus sekä puuston ja pensaston puuttuminen. Edustavilla esiintymillä laidunkäytön loppumisesta on kulunut yleensä alle 20 vuotta.

Levinneisyys

Luontotyyppin esiintyminen keskittyy lounaiseen Suomeen ja Ahvenanmaalle. Esiintymiä on eniten Ahvenanmaan pääsaarella, mutta myös muualla Ahvenanmaalla sekä Varsinais-Suomessa ja Uudellamaalla muun muassa Paraisilla ja Lohjalla. Erillisesiintymä on Kainuun Paltamossa ja Pohjois-Karjalan Tohmajärvellä.

Nykytila ja uhkatekijät

Luontotyyppin pinta-ala on suuresti pienentynyt ja laatu heikentynyt. Syinä ovat kalkin louhiminen, metsittyminen, mäntyjen istuttaminen, umpeenkasvu laidunnuksen ja niiton loputtua, rantarakentaminen, rehevöityminen sekä ilmeisesti myös metsäpalojen väheneminen. Rakentamisen arvioidaan tällä hetkellä muodostavan tulevaisuuden suurimman uhkatekijän, sillä kalkkikalliokedot sijaitsevat usein rakentamiseen hyvin sopivilla paikoilla.

Kuva: Juha Pykälä